

Müge İplikçi

miplikci@gazetevatan.com

Serbestlik mi?

Dünya hem çok küçük hem de çok büyüktür. Onu küçültmek ve büyültmekse insanın kendine bağlıdır.'

Salif'in babası Koca Reis

★★★

Şimdi kim bu Salif, kim bu Koca Reis diye soracaksınız, haklı olarak. Bu arkadaşlar, yaklaşık bir yıldır **Günışığı Kitaplığı**'ndaki editörüm **Müren Beykan** ve illüstratör, tasarımcı **Huban Korban**'la birlikte oluşturduğumuz **Kömür Karası Çocuk** adlı kitabın kahramanları. 4., 5. ve 6. sınıflarda okuyan çocuklara yönelik olarak kaleme aldığım bu kitap dünyadaki farklılıkları insanın gözüne sokan zihniyetin ne kadar kötü, beter ve ziyan olduğunu sergilemeyi amaçlıyor.

Milli Eğitim Bakanı **Nabi Avcı**'nın kız çocuklarına yönelik başörtüsü serbestliğini onaylayan sözlerini okuduğumda Milli Eğitim'le aynı yaşa yönelik nicedir kafa patlattığımızı fark edip mutlu oldum! En azından bu satırları yazma hakkını kendimde gördüm.

Nabi Hoca, elbette daha iyi bilir. Ancak o yaşlardaki seçimleri için çocukların ister düşünsel ister duygusal anlamda 'hurra' serbest bırakılması özgürlüğe açılan kapı anlamına gelmez. O yaştaki çocuklar, özgürlüğün ne olabileceğine dair temel taşların izini dikkatlice takip etmek durumundadırlar. Örneğin tartışabilmek, örneğin düşünebilmek bunlardan sadece ikisidir ve son derece hassas bir dengenin üzerinde dururlar. Çocuk korkmadan, çekinmeden düşünmeyi, kendini özgürce ifade etmeyi tam da bu özenli yolu izleyerek, bu yaşlarda öğrenmeye başlar. Kendine dışardan bakabilmenin en temel taşları, en temel cümleleri de bu yaşta oluşur.

Peki ya aileler?

'Ailelerden çok istek vardı!' cümlesi ise bu çocukların ilerdeki dünyayı keşfetmesi anlamında gerçekten sıkıntı yaratacak bir cümledir. Zira aileler, ne yazık ki, çocuklarının dünyayı hassasiyetle keşfetmesini değil, bizzat kendi sınırlı seçimleri ve algıları çerçevesinde yaşamasını istiyor. Kendi yazdıklarından ve onlara gelen kimi 'aile' tepkilerinden biliyorum; diğer kitaplar için yayınevine gelenleri de zaman zaman öğ-

renme şansım oluyor. Örneğin evrim teorisinin tartışıldığı bir kitabın çocuğunun kafasını karıştırdığını dile getiren veli mektupları var. Belli ki bu muhafazakâr veliler, aslında kendi kafalarının karışmasını istemiyor! Tartışmanın iki uçlu boyutunu bile istemiyor... Tek doğru, tek gerçek; yani kendi ezberlerini istiyorlar. Kendi dünyalarını. Velhasıl kendileri gibi düşünen, dünyayı öyle algılayan nesiller yetiştirmek istiyor büyükler, bütün iktidarlar gibi. Sanırım böylelikle kendi dünya görüşlerini de garanti altına almayı arzuluyorlar.

Oysa genç insanlara dünyayı ve yaşamı keşfettirmenin yolu ailelerin çocuklara çizeceği muhafazakârlıkla ölçülmez; çocuk ve gençlerin, kendilerine sunulmuş yaşam pusulaları aracılığıyla bizzat kendileri için çizecekleri rotanın kıymetiyle ölçülür. Birey yetiştirebilmenin koşulu da budur. Eğer amaç gerçekten buysa...

Seçimler

Nabi Hoca ile aynı dönemde İstanbul Bilgi Üniversitesi çatısı altında çalışırken başörtülü öğrencilerimiz için imza atanlardan biri de bendim. Eğitim hakkının hemen herkes için geçerli olduğuna inanıyordum. Herkesin bilinçli kişisel seçimine saygı duymayı önemli buluyordum. Hâlâ da öyle.

Ancak, Milli Eğitim'in 11-12 yaşındaki çocuklar için başörtüsü serbestliğini, eğitimin amaçları gereği doğru bulmadığımı da burada ifade etmek durumundayım. 11-12 yaşındaki bir çocuğun, anne babası öyle istedi diye dinin sınırları içerisine çekilmesi o çocuğun (özellikle de kızsı) o yaşlarda keşfedebileceği nice gerçeği baştan bloke edecek bir tavidir. Dünyanın büyüklüğü sorularla gelir. Ve bu türden ailevi muhafazakârlıklarla gelen yaptırımlar bu soruları kısıtlar. En baştan kısıtlar.

İşin esası bu 'serbestliğin' bu yaştaki kız çocuklarına getirilmesi, toplumun yakın gelecekte sorumsuz kadınlar üretmesi isteğini karşılamak için. Sorumsuz kadın, sorumsuz toplum anlayışına hizmet etmek için.

Ama iş burada bitmez. Kadınlardaki dinamik, dünyayı bir kez daha yaratır ve kalıpları delik deşik eder. Başörtülü ya da başörtüsüz...